

КОНЦЕПЦІЯ «ВОЄННОГО ПОКОЛІННЯ» У ПРОЗІ ОЛЕНИ МАКСИМЕНКО

Олеся СЛИЖУК

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри української літератури імені академіка Михайла Возняка
Львівського національного університету імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, м. Львів
ORCID: 0000-0002-7696-6157
slyzhukolesya@gmail.com*

У статті актуалізовано проблему формування нового нарративу мілітарної літератури, який поєднує ознаки різних жанрів та формує спільні поколіннєві характеристики персонажів прозових творів. Здійснено комплексний аналіз концепції «воєнного покоління» у творчому доробку сучасної української письменниці Олени Максименко. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю наукового осмислення трансформацій української ідентичності під впливом тривалої збройної агресії та пошуком нових літературних форм для репрезентації травматичного досвіду. Творчість О. Максименко (збірки «Неприкаяні», «Пряма мова», повість «Пси, які приручають людей») розглядається як цілісна концептосфера, що фіксує еволюцію свідомості учасників революційних та воєнних подій 2014–2025 рр. Проаналізовано засадничі концепти, що формують образ воєнного покоління, досліджено способи художньої рецепції воєнної буденності в текстах авторки. Установлено, що ключовим вузлом концептосфери у прозі Олени Максименко є концепт «неприкаяності», який трактується не як пасивна дезадаптація, а як свідома відмова від фальшивих соціальних ролей та вірності фронтовій правді. Пояснено значення метафори «внутрішня тріщина», яка постає не дефектом особистості, а основою нової ідентичності та досвіду. Доведено, що авторка деконструє класичний образ «втраченого покоління», пропонуючи натомість концепт нової суб'єктності. Її герої демонструють прискорене дорослішання та етику відповідальності. Порівняльний аналіз концепту Дому (сакральний простір «печі» проти прагматичного «дому-бліндажа») виявляє шлях героя від пошуку прихистку в руїнах старого світу до активного творення власного простору істини. Підтверджено, що збірки короткої прози Олени Максименко – зразок «літератури свідчення», де автобіографізм і репортажна точність поєднуються з глибоким психологізмом, реалістично-психологічна повість для підлітків «Пси, які приручають людей» відображає ідеали нового покоління, яке через біль і втрати знаходить шлях до власної ідентичності, історичної пам'яті й милосердя.

Ключові слова: сучасна українська проза, мілітарна література, література свідчення, «воєнне покоління», концепти, Олена Максименко.

THE CONCEPT OF THE “WAR GENERATION” IN THE PROSE BY OLENA MAKSYMENKO

Olesia SLYZHUK

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Ukrainian Literature Department
named after Academician Mykhailo Voznyak
Ivan Franko National University of Lviv
1 Universytetska str., Lviv
ORCID: 0000-0002-7696-6157
slyzhukolesya@gmail.com*

The article highlights the problem of forming a new narrative of military literature, which combines features of different genres and forms common generational characteristics of characters in prose works. A comprehensive analysis of the concept of the «war generation» in the creative work of contemporary Ukrainian writer O. Maksymenko is carried out. The relevance of the study is determined by the need for scientific understanding of the transformations of Ukrainian identity under the influence of prolonged armed aggression and the search for new literary forms to represent traumatic experiences. O. Maksymenko’s works are considered as a coherent concept sphere that captures the evolution of the consciousness of participants in the revolutionary and military events of 2014–2025. The fundamental concepts that shape the image of the war generation are analyzed, and the ways in which the author’s texts artistically depict everyday life during the war are examined. It has been established that the key node of the concept sphere in O. Maksymenko’s prose is the concept of «unattachedness», which is interpreted not as passive maladjustment, but as a conscious rejection of false social roles and loyalty to the frontline truth. The meaning of the metaphor «internal crack» is explained, which appears not as a defect of personality, but as the basis of a new identity and experience. It has been proven that the author deconstructs the classic image of the «lost generation», offering instead the concept of a new subjectivity. Her characters demonstrate accelerated maturation and a sense of responsibility. A comparative analysis of the concept of Home reveals the hero’s path from seeking refuge in the ruins of the old world to actively creating his own space of truth. It has been confirmed that O. Maksymenko’s collections of prose are examples of «testimonial literature», where autobiographical elements and reportage-like precision are combined with deep psychological insight, realistic and psychological stories for teenagers reflects the ideals of a new generation, that, through pain and loss, finds its way to its own identity.

Key words: *contemporary Ukrainian prose, military literature, testimonial literature, «war generation», concepts, Olena Maksymenko.*

Постановка проблеми. У сучасному літературному процесі відбувається формування нового напрямку – літератури про війну, зокрема канону сучасної воєнної прози. Тому актуалізовано проблему ідентифікації та концептуалізації «воєнного покоління» через аналіз засобів характеротворення, пошук оптимальних жанрових форм та осмислення трагічного воєнного досвіду різними представниками покоління часу російсько-української війни. Виникає потреба в описі концептуальних можливостей оприявлення спільних поколінневих характеристик персонажів воєнної прози, а також авторських стильових рис, які дають змогу в різних жанрових формах передати травматичний досвід сучасного «воєнного покоління». Проза Олени Максименко вповні презентує концепти цього поколінневого феномену крізь призму відчуттів, через глибоко індивідуальні стани людей, які перебувають на межі життя і смерті, але водночас сприймають воєнні будні як специфічний спосіб існування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасна мілітарна проза та поезія активно досліджуються в літературознавстві. Результатом реалізації проєкту «Художня версія живої історії: письменники на війні», ініційованого Ганною Токмань, стала однойменна колективна монографія. Тему війни в літературі, художні особливості сучасної воєнної літератури досліджують українські й зарубіжні науковці Н. Герасименко [1], О. Сидоренко [9], У. Федорів [10], С. Яо [11], А. Шавон [12] та ін. Н. Герасименко аналізує жанрові особливості української воєнної прози 2014–2022 рр. з метою її типологізації та визначення особливостей авторського стилю. Вона розглядає специфіку жанру творів В. Шкляра, С. Гридіна, К. Чабали, Г. Вдовиченко, С. Жадана, А. Куркова, С. Дзюби, А. Кірсанова, Гаськи Шиян, В. Рафеєнка, В. Запеки, Тамари Горіха Зерня. Попри активізацію уваги літературознавців до української літератури про війну, творчість Олени Максименко залишається мало дослідженою. Окрім згадування у книжкових оглядах та рецензіях у блогах, творчість цієї письменниці й журналістки не була об'єктом уваги науковців.

Значно розширює діапазон досліджень сучасної літератури про війну О. Сидоренко, зазначаючи, що «сучасна мілітарна література не тотожна воєнній прозі, охоплює значно ширший масив текстів», і виокремлює особливий мілітарний дискурс, «для якого характерні інший спосіб формування наративу (ревізійного погляду на новий воєнний досвід), блискавичність реагування на сучасні суспільно-політичні події, розмаїття жанрових утворень, а також суспільна реакція та взаємодія тріади «автор – критик – читач» [9, с. 172]. Зауважимо, що часто у творчості одного й того ж письменника поєднуються різні стратегії відображення досвіду «покоління війни», які трансформуються у різні жанрово-видові форми письма: поезію, художню прозу та non-fiction. Прикладом такого синтезу є творчий доробок Олени Максименко.

Метою статті є аналіз ролі основних концептів, утілених у прозових творах Олени Максименко, у формуванні узагальненого образу «воєнного покоління».

Виклад основного матеріалу дослідження. У літературознавстві детально розглянуто термін «втрачене покоління», зокрема у дослідженнях С. Журби,

Ю. Коваліва, І. Роздольської та ін. Авторкою цього терміна вважається американська письменниця Гертруда Стайн. Ю. Ковалів цим поняттям позначає «генерацію західноукраїнських письменників, які особисто пережили трагедію Першої світової війни, а тому підтримували антивоєнні настрої, що позначилися на їхній творчості, загострено сприймали тенденції дегуманізації суспільства, абсурду буття, у якому немає місця повноцінній людині, сповненій власної гідності та духу фронтової товариськості» [3, с. 205]. С. Журба аналізує твори представників «втраченого покоління» в українській літературі – Б. Лепкого та Ю. Яновського, – зіставляючи їх із романами Е.М. Ремарка. Вона доходить висновку, що ці письменники «розкривають психологічну кризу вчорашніх фронтовиків, що повернулися з полів Першої світової та громадянської воєн і намагаються віднайти своє місце в чужому, часто ворожому світі, знайти подальший смисл свого існування» [2, с. 196]. У дослідженні І. Роздольської детально розглянуто зміст поняття «втрачене покоління» та його функціонування в літературознавстві, передовсім у дослідженні творчого доробку Українських січових стрільців. Дослідниця зазначає: «Українські літературознавці перебувають у пошуку національних літературних явищ, які б відповідали концептові «втраченого покоління», при цьому бачать поняття придатним функціонувати на різних культурно-історичних хронологічних зрізах як універсалію» [8, с. 420].

За допомогою концепту «**втрачене покоління**» (Lost Generation) описується досвід людей, які повернулися з війни розчарованими та спустошеними, натомість сучасне «воєнне покоління» у творах Олени Максименко постає іншим, має власну змінену війною ідентичність, чинить спротив агресору, усвідомлює відповідальність за долю своєї родини й цілої України, пам'ятає про людей, які поклали своє життя за незалежність України.

На думку сучасних літературознавців і критиків, нині відбувається «творення нової художньо-естетичної парадигми героя воєнного й поствоєнного часу» [11, с. 112], «багато авторів використовують літературу, щоб висловити свої антивоєнні почуття після того, як вони побачили або спостерігали жахи війни. Війна виявляє в людях найкраще і найгірше. Література часто відображає складнощі людської природи, моралі та етичні дилеми, що виникають під час війни. Письменники досліджують наслідки втрати близьких, відчуття порожнечі та перешкоди у відновленні життя після руйнувань війни» [12, с. 14]. Усе це й визначає складники концепції «воєнного покоління» в сучасній літературі загалом і у прозі Олени Максименко зокрема.

Творчий доробок цієї письменниці становлять кілька збірок: поетичних, короткої прози «Неприкаяні», репортажів «Пряма мова. Хроніки захисту», повість для підлітків «Пси, які приручають людей». Усі прозові твори об'єднані спільною концептосферою, у якій власний досвід авторки – безпосередньої учасниці Революції гідності й війни – трансформується у своєрідне свідчення, пам'ять не лише про події, а й насамперед про долі людей, які були поруч, разом проживали ці трагічні події. Кожен жанр прози Олени Максименко показує трагедію життя

«воєнного покоління» у різних ракурсах: спільне проживання (оповідання), фіксація прямої мови свідків (репортажі), виховання резильєнтності у молодого покоління (підліткова повість).

Утворюється спільний наратив – література свідчення, яка, на думку Т. Михед, «розуміється як індикатор політичних і моральних змін, тих трансформацій, яких зазнало суспільство у ставленні до події, а також як своєрідна форма моральної компенсації. Література свідчення, народжена з імперативу – «світ повинен про це знати», за своєю природою тяжіє до постійного збурення суспільної свідомості, що з часом виснажується» [7, с. 191].

Усі твори Олени Максименко об'єднує автобіографізм оповіді, тому хронологічно можемо відтворити основні риси біографії письменниці: робота кореспонденткою «Українського тижня» (2011), а потім – «Майдан, смерті, поранення, полон, війна, хворобливий розподіл на «свій – чужий», КримНаш і вірус повної безсилості на щось вплинути – це лише видимі віхи тієї армагеддонської хвилі, що накрила всіх» [4, с. 7]. Авторка, а разом із нею і її покоління відчують «неприкаяність». Саме цей концепт і визначає назву першої збірки короткої прози Олени Максименко, яка складається з невеликої повісті «Неприкаяні» та циклу з трьох коротких оповідань «Тріщини».

Неприкаяністю письменниця називає те, що у концепції художнього світу Костя Москальця має назву «нікому-не-належність» [4, с. 177]. Постійно повторювана фраза «Біжи, Форесте, біжи!» з роману американського письменника Вінстона Грума «Форест Гамп» та однойменного фільму Роберта Земекіса є своєрідним маркером постійної динаміки життя «воєнного покоління», яке змушене перебувати в постійному русі, щоб не бути розчавленим екзистенційно пережитим досвідом тієї «армагеддонської хвилі», водночас утікаючи від усвідомлення неможливості знайти своє місце у соціумі. Бездіяльне проживання звичайного життя представницями «воєнного покоління» може призвести не лише до порушення ментального здоров'я, а й до самогубства, як це трапилося з однією з головних героїнь повісті «Неприкаяні».

Концепт «неприкаяності» у прозі Олени Максименко – це вимушений стан учасниці революції і війни, яка більше не почувається комфортно у цивільному житті, відмовляючись від фальшивих для неї соціальних ролей (коханої, дружини, матері), поки не вибудує свій власний «новий світ», заснований на правді Майдану та фронту.

Цикл оповідань «Тріщини», які входять до збірки «Неприкаяні», є своєрідною відповіддю на екзистенційні пошуки «воєнного покоління», адже, як зазначає авторка, «твої тріщини нікуди не діваються, вони залишаються з тобою і небезпечно ростуть уздовж і вшир – усередині твого «яйця-райця», утворюючи, потай від твого погляду, таку собі «внутрішню писанку». Вибагливі переплетіння якої рано чи пізно прохромлять шкаралупу, щоб вибратися назовні» [4, с. 201]. Головна героїня оповідання «Піч» Таміла знаходить порятунок від цих внутрішніх тріщин, які розривають душу зсередини («Втома, багатотонна, багатовічна,

втома всього Вавилону навалювалася на голову, проникала у вуха й очі, ламала і без того зламану волю» [4, с. 191]), біля печі, яку знаходить у тихому дворіку великого міста. Оповідачка з твору «Тріщини» – у знайомих тріщинках старого домашнього горнятка, а головна героїня «Антитріщин» – у родинних клопотах.

Другим концептом, який є наскрізним для прози Олени Максименко, є концепт дому. Його специфіка полягає у докорінній трансформації цього поняття для «воєнного покоління»: він утрачає ознаки певної локації й набуває загальнолюдського сенсу. Це сакральний простір, який виникає там, де є «свої» і усталений спосіб життя. Для персонажів прози Олени Максименко дім виступає певним мікропростором, де тепло, де «своїх» упізнають по очах. Водночас це і стан душі – екстерналізація внутрішньої потреби в істині, коли немає потреби приховувати свій біль і свою «неприкаяність». У збірці «Неприкаяні» головні героїні перебувають у стані пошуку дому, бо почуваються «чужими» у великих містах, змушені грати свої фальшиві ролі.

На противагу цьому інтерв'юери у збірці репортажів «Пряма мова. Хроніки захисту» не шукають домашнього прихистку, а самі створюють його для себе. Це демонструє шлях «воєнного покоління» у прозі Олени Максименко – від травмованої неприкаяності (пошук затишку в руїнах старого світу) до свідомої суб'єктності (перетворення фронтового простору на місце сили).

Поєднує ці два світи образ авторки-журналістки, яка наголошує: «Бути воєнкоркою – це бути містком між фронтом і тилом. Зшивати два різні виміри, між якими часом виникають тріщини. <...> Історії живуть довше за людей. Декого з героїв уже немає на цьому світі. Однак є їхні історії. Неоціненні волокна загального полотна» [5, с. 11]. Герої репортажів різні: «Друг Стус» родом з-під Слов'янська, який початок війни застав підлітком; досвідчений капелан отець Ігор із Волині; пресофіцерка Риба; корінний канадець легіонер Остін; мінометник Музикант; командирка протитанкового відділення Оса; артилерист-зенітник Чудо; птурист Серафим; бойова медикня й поетеса Яра; боєць ТРО Локі; водій швидкої Ден; госпітальєрка Лана. Усі вони не люблять війну, але не можуть бути в стороні, бо ідентифікують себе лише з країною, у якій можуть почуватися вільними.

У прозі Олени Максименко зазнає трансформації і концепт «героїзму» – раціональний вибір, вимушена обставинами зміна ідентифікації. Він позбавлений пафосу, сприймається як новий фах головних героїв. Журналістський фах в умовах війни також наділений своєрідним «героїзмом свідчення» – зберегти історії, які «живуть довше за людей», передати їх наступним поколінням. Концепт «героїзму» у репортажах Олени Максименко – це «пряма мова» про власну втому, страх і водночас неможливість бути осторонь. Героїзм «воєнного покоління» – не шукати своєї ідентичності у міфах, а зробити її фундаментом для нового світу – вільного і щасливого життя у своєму «домі», своїй країні.

У повісті «Пси, які приручають людей» авторка відображає зміну ціннісних орієнтирів підлітків, які переходять від ідентифікації з вигаданими персонажами (Наруто, Гаррі Поттер) до наслідування реальних героїв – парамедикині Ксени

чи батька-рятувальника. Покоління, що дорослішає, вибирає видимий, а не магічний героїзм: тактичне вбрання, готовність рятувати життя та захищати свій дім, подолавши свої внутрішні страхи.

Особливим елементом формування концепції «воєнного покоління» у прозі Олени Максименко є концепт «подолання страху» – процес глибокої внутрішньої трансформації, коли страх із руйнівної сили перетворюється на інструмент виживання й пізнання нових реалій. Цей концепт реалізовано на кількох рівнях:

– психологічному: головна героїня повісті «Пси, які приручають людей» Мірка та її друг Мирослав долають страх перед війною, невідомістю через турботу й підтримку рідних і близьких;

– екзистенційному: визнання персонажами власної вразливості й прагнення її подолати;

– комунікативному: записуючи й оприлюднюючи історії людей «воєнного покоління», Олена Максименко долає страх перед забуттям і смертю; ці історії стають рятівним містком від «армагеддонської хвилі».

Концепт «подолання страху» в прозі Олени Максименко – це шлях подолання травми «неприкаяності» через щоденний героїзм «воєнного покоління» та оборону «дому».

Висновки й перспективи подальшого дослідження. Аналіз прози Олени Максименко дає змогу констатувати формування у сучасній українській літературі цілісної концептосфери «воєнного покоління», в основі якої – синтез глибокого психологічного аналізу та документалізму. Основним маркером «воєнного покоління» у різножанрових творах авторки є перехід від стану «неприкаяності» до свідомої ідентичності зі «своїми». Це покоління визначає себе не через травму як таку, а через відповідальність за простір власної свободи. Дім для воєнного покоління – це не географічна точка, а простір істинної комунікації та солідарності. Героїзм у Максименко позбавлений пафосу і трактується як етика щоденного чину. Подолання страху відбувається через його «приручення» (метафора псів) та раціоналізацію. Це покоління долає «вірус безсилості» через акт свідчення («пряму мову»), перетворюючи власні історії на «загальне полотно» національної пам'яті.

Перспектива дослідження полягає у подальшому вивченні жанрової своєрідності текстів Олени Максименко на перетині репортажу та художньої прози. Окремого аналізу потребує дослідження рецепції її творів у молодіжному середовищі як інструменту формування національної життєстійкості та подолання посттравматичних станів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Герасименко Н. Сучасна воєнна проза: жанрово-стильова типологія. *Слово і Час*. 2023. № 3(729). С. 35–49. <https://doi.org/10.33608/0236-1477.2023.03.35-49>

2. Журба С.С. Інтерпретація проблеми «втраченого покоління» у світовій та українській літературах. *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. 2013. Вип. 1. С. 188–197.

3. Ковалів Ю. Втрачене покоління. *Літературознавча енциклопедія* : у 2-х т. / авт.-уклад. Ю. Ковалів. Київ : Академія, 2007. Т. 1. С. 205.
4. Максименко О. Неприкаяні : збірка оповідань. Київ : Смолоскип, 2016. 216 с.
5. Максименко О. Пряма мова. Хроніки захисту. Харків : Віват, 2024. 240 с.
6. Максименко О. Пси, які приручають людей. Київ : Портал, 2021. 128 с.
7. Михед Т. Правда неможливого: текст як свідчення (testimonial literature) в сучасній американській літературі. *Від бароко до постмодернізму*. 2017. Вип. XXI. С. 191–199.
8. Роздольська І.В. Концепт «втраченого покоління» і Українські січові стрільці : окреслення дослідницького горизонту в літературознавстві. *Modern philology: theory, history, methodology* : Scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. P. 2. P. 402–424. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-425-2-44>
9. Сидоренко О. Сучасна мілітарна проза як літературний феномен. *Проблеми гуманітарних наук. Серія «Філологія»*. 2021. Вип. 48. С. 167–173. DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2021.48.22>
10. Федорів У. Покоління (з) війни: проблема травматичного досвіду в романі Тамари Горіха Зерня «Доця». *Війна і література* : збірник праць Міжнародної наукової конференції, 27–28 квітня 2023 р. Черкаси : Вид. Ю. Чабаненко, 2023. С. 120–135.
11. Яо С.С. Основні тенденції розвитку масової літератури в Україні у воєнний час. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*. 2024. Вип. 2(36). С. 109–113. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2024.36.18>
12. Shawon A.S. The War Theme in the European Literature. *International Journal of Language and Literary Studies*. 2024. Vol. 6(4). P. 1–15. DOI: <http://doi.org/10.36892/ijlls.v6i4.1873>

REFERENCES

1. Herasymenko, N. (2023). Suchasna voyenna proza: zhanrovo-styl'ova typolohiya [Contemporary military prose: genre and style typology]. *Slovo i Chas*, 3 (729), 35–49. DOI: <https://doi.org/10.33608/0236-1477.2023.03.35-49> [in Ukrainian].
2. Zhurba, S.S. (2013). Interpretatsiya problemy «vtrachenoho pokolinnya» u svitoviy ta ukrayins'kiy literaturakh [Interpretation of the problem of the “lost generation” in world and Ukrainian literatures]. *Literaturny svitu : poetyka, mental'nist' i dukhovnist'*, 1, 188–197. [in Ukrainian].
3. Kovaliv, Yu. (2007). Vtrachene pokolinnya [Lost Generation]. *Literaturoznavcha entsyklopediya : u 2 t.* / avt.-uklad. Yuriy Kovaliv. Kyiv : VTS «Akademiya», 1, 205. [in Ukrainian].
4. Maksymenko, O. (2016). Neprykayani : zbirka opovidan' [Restless : a collection of short stories]. Kyiv : Smoloskyp. [in Ukrainian].
5. Maksymenko, O. (2024). Pryama mova. Khroniky zakhystu [Direct speech. Chronicles of protection]. Kharkiv : Vivat. [in Ukrainian].

6. Maksymenko, O. (2021). Psy, yaki pryuchayut' lyudey [Dogs that tame people]. Kyiv : Portal. [in Ukrainian].
7. Mykhed, T. (2017). Pravda nemozhlyvoho : tekst yak svidchennya (testimonial literature) v suchasniy amerykans'kiy literaturi [The Truth of the Impossible : Text as Testimonial Literature in Contemporary American Literature]. *Vid baroko do postmodernizmu*, XXI, 191–199. [in Ukrainian].
8. Rozdolska, I.V. (2024). Kontsept «vtrachenoho pokolinnya» i ukrayins'ki sichovi striltsi : okreslennya doslidnyts'koho horyzontu v literaturoznavstvi [The concept of “lost generation” and Ukrainian Sich riflemen : outlining the research horizon in literary studies]. *Modern philology: theory, history, methodology* : Scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2, 402–424. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-425-2-44> [in Ukrainian].
9. Sydorenko, O. (2021). Suchasna militarna proza yak literaturnyy fenomen [Contemporary military prose as a literary phenomenon]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats' Drohobys'koho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya «Filolohiya»*, 48, 167–173. [in Ukrainian].
10. Fedoriv, U. (2023). Pokolinnya (z) viyny : problema travmatychnoho dosvidu v romani Tamary Horikha Zernya «Dotsya» [Generation (of) war : the problem of traumatic experience in Tamara Horikh Zhernya's novel «Dotsia»]. *Viyna i literatura : zbirnyk prats' Mizhnarodnoyi naukovoyi konferentsiyi*. April 27–28, 2023. Cherkasy : Publisher Yulia Chabanenko, 120–135. [in Ukrainian].
11. Yao, S.S. (2024). Osnovni tendentsiyi rozvytku masovoyi literatury v Ukrayini u voyenny chas [Main trends in the development of mass literature in Ukraine during wartime]. *Visnyk Kyyivs'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Literaturoznavstvo. Movoznavstvo. Fol'klorystyka*, 2 (36), 109–113. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2024.36.18> [in Ukrainian].
12. Shawon, A.S. (2024). The War Theme in the European Literature. *International Journal of Language and Literary Studies*, 6 (4), 1–15. DOI: <http://doi.org/10.36892/ijlls.v6i4.1873>

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 28.01.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.02.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 10.04.2026